

Evaluatie van de Eindverklaring inzake het specifieke geval Obelle Concern Citizens vs The Shell Petroleum Development Company of Nigeria Limited (SPDC) en Royal Dutch Shell

Datum: 16 december 2022

**Evaluatie van de Eindverklaring door het Nederlands Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen voor
Multinationale Ondernemingen in vervolg op de Eindverklaring gepubliceerd op 27 februari 2020.**

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Evaluatieprocedure	2
3. Resultaten van de evaluatie	3
4. Conclusies van het NCP	4

1. Inleiding

Op 27 februari 2020 sloot het Nederlands Nationaal Contactpunt (NCP) de melding van een specifiek geval betreffende een vermeende schending van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (hierna: de Richtlijnen) door Shell Petroleum Development Company of Nigeria Limited (SPDC) en zijn moederbedrijf, Royal Dutch Shell (RDS) (tezamen aangeduid als 'de onderneming'). De melding werd ingediend door Obelle Concern Citizens (OCC), die een gemeenschap vertegenwoordigt uit het dorp Obelle, in de deelstaat Rivers State, Niger Delta, Nigeria.

De melding had betrekking op vermeende nadelige effecten die verband hielden met milieuverontreiniging die het gevolg was van erupties van brandend aardgas in 1998. Volgens de melder was er sprake van de vermeende niet-naleving van de hoofdstukken van de Richtlijnen die betrekking hebben op de Begrippen en uitgangspunten (Hoofdstuk I), Algemene beginselen (Hoofdstuk II), Informatieverstrekking (Hoofdstuk III), Mensenrechten (Hoofdstuk IV), Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen (Hoofdstuk V) en Milieu (Hoofdstuk VI).

In de eerste fase van de NCP-procedure heeft het NCP de melder aangeraden eerst te trachten de kwesties op te lossen via het klachtenmechanisme op operationeel niveau van SPDC, het zogeheten Community Feedback Mechanism (CFM), aangezien SPDC had laten weten dat het bedrijf sinds 2012 een eigen klachtenmechanisme had en dat OCC zich nooit tot dit CFM had gewend met zijn klachten. De melder heeft zijn klacht vervolgens ingediend bij het CFM en het NCP heeft de

procedure opgeschort. Toen na ruim 6 maanden duidelijk werd dat de partijen er niet in waren geslaagd een oplossing voor de kwesties te vinden, heeft het NCP de behandeling van dit specifieke geval weer voortgezet. Het NCP concludeerde dat de aan de orde gestelde kwesties nader onderzoek rechtvaardigden en bood beide partijen zijn goede diensten aan. De goede diensten werden niet door de onderneming aanvaard. Het NCP publiceerde de Eindverklaring, waarin ook zijn aanbevelingen waren opgenomen, op 20 februari 2020. Daarmee is de procedure over dit specifieke geval beëindigd.

Verdere details over de melding en de gevolgde procedure zijn te vinden in de [Eindverklaring](#) op de website van het NCP.

Omwille van de volledigheid en accuratesse merkt het NCP op dat Shell zijn hoofdkantoor per 31 december 2021 naar het VK heeft verplaatst en dat Royal Dutch Shell plc vanaf die datum Shell plc werd.

2. Evaluatie van de procedure voor de Eindverklaring

De standaardprocedure is dat het NCP één jaar na publicatie van een Eindverklaring een evaluatie uitvoert. Het idee hierachter is dat het NCP op basis van de door de partijen geleverde informatie beoordeelt welk gevolg er wordt gegeven aan de resultaten van de dialoog en/of de aanbevelingen van het NCP. Dit proces vindt gewoonlijk schriftelijk plaats, maar als de partijen hier prijs op stellen kan er ook een bijeenkomst plaatsvinden.

In dit specifieke geval werd, volgens de eindverklaring, afgesproken de evaluatie één jaar na de publicatie van de Eindverklaring uit te voeren en dat het NCP beide partijen hiertoe zou uitnodigen voor een afzonderlijke bijeenkomst. Door de impact van de COVID 19-crisis op de werkzaamheden van het NCP en de hoge werklast is het NCP pas twee jaar na de publicatie van de Eindverklaring toegekomen aan de evaluatie.

Deze begon met het verzoek aan beide partijen om verslag te doen van de vervolgstappen die zijn genomen na de aanbevelingen van het NCP en de suggestie om een bijeenkomst te beleggen. De reacties hierop werden op 9 maart 2022 ontvangen. Aangezien geen van de partijen belangstelling had getoond voor een bijeenkomst, werd de procedure schriftelijk voortgezet.

Na ontvangst van schriftelijke feedback van de partijen heeft het NCP de evaluatie opgesteld en het concept met beide partijen gedeeld. De partijen hebben hierop hun reactie kunnen geven waarna het NCP de evaluatie heeft gefinaliseerd en op 16 december 2022 op zijn website heeft geplaatst.

Datum	Actie die heeft plaatsgevonden
18 februari 2022	Het NCP verzoekt beide partijen per mail om informatie te geven over het vervolg dat is gegeven aan de aanbevelingen van het NCP
4 maart 2022	NCP ontvangt reactie van de onderneming
9 maart 2022	NCP ontvangt reactie van de melder
26 augustus 2022	NCP stuurt e-mail naar de onderneming met het verzoek om aanvullende documenten

Datum	Actie die heeft plaatsgevonden
4 oktober 2022	NCP ontvangt aanvullende documenten van de onderneming
25 oktober 2022	Concepttekst wordt naar beide partijen gestuurd voor commentaar
9 december 2022	Tweede concept wordt naar beide partijen gestuurd, die uitsluitend feitelijke correcties kunnen aanbrengen
16 december 2022	Publicatie van de Evaluatie van de Eindverklaring

3. Resultaten van de evaluatie

Een van de aanbevelingen van het NCP was dat SPDC transparanter zou moeten zijn over zijn CFM en zijn klachtenmechanisme zou moeten uitbreiden tot het aan alle relevante vereisten van de Richtlijnen en UNGP's zou voldoen. Wat deze aanbeveling betreft heeft alleen de onderneming activiteiten gemeld.

De onderneming heeft verklaard dat na nadere evaluatie van het CFM, SPDC JV (SPDC heeft een belang van 30% in de SPDC Joint Venture samen met de Nigerian National Petroleum Corporation (55%) en twee andere oliebedrijven) de volgende stappen heeft gezet:

- ontwikkelen van een CFM-procedure voor Shell Nigeria om consistentie bij de implementatie te waarborgen;
- verbeteren van de communicatie over en toegang tot het mechanisme door het aanmaken van een speciale website, e-mailadres, telefoonnummer, twitteraccount en een beheersysteem voor alle correspondentie;
- verbeteren van de publieke toegankelijkheid van en kennis over de CFM van SPDC JV en de procedure door informatie hierover te publiceren op de speciale website en een bewustwordingscampagne te houden op de radio, waarbij luisteraars de gelegenheid hadden vragen te stellen (december 2020).

De onderneming meldde dat zij, in het kader van een ander project, een assessment had uitgevoerd, conform de effectiviteitscriteria voor OLGMP's zoals vermeld in de *UN Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGPs). Volgens de onderneming toonde de beoordeling aan dat er binnen dat project genoeg kennis van en steun voor het CFM was.

Een andere aanbeveling van het NCP was dat RDS, als het moederbedrijf (100%) van SPDC, met spoed zijn invloed binnen SPDC JV zou aanwenden om het klachtenmechanisme van SPDC verder uit te bouwen en volledige naleving van de Richtlijnen en UNGP's te waarborgen. De partijen hebben wat deze aanbeveling betreft geen activiteiten gemeld.

In de Eindverklaring sprak het NCP de hoop uit dat beide partijen via het CFM van SPDC hun dialoog zouden voortzetten totdat er een oplossing zou worden bereikt die recht zou doen aan de belangen van de betrokken partijen. De melder rapporteerde dat zij niets meer hadden vernomen van de onderneming sinds de publicatie van de Eindverklaring door het NCP. In hun reacties op de evaluatie lieten beide partijen echter wel weten hoe ze achteraf dachten over de behandeling van de klachten door het CFM. De melder liet weten dat - tijdens de behandeling van de klacht door het CFM - op geen van haar verzoeken, zoals toegang tot de effectenrapportages van de incidenten met het ontbrandend gas, een positief antwoord kwam. Dit leidde er volgens de melder toe dat de CFM-

procedure voortijdig werd beëindigd. De melder is dan ook van mening dat het CFM niet in staat is gebleken de klacht op adequate wijze af te handelen. De melder heeft daarnaast laten weten dat zij de autoriteiten heeft gevraagd om te bemiddelen bij het verkrijgen van de effectenrapportages. De onderneming verklaart dat er uitgebreid contact is geweest tussen beide partijen en dat het proces eerlijk en respectvol was en dat alle partijen in de gelegenheid waren om hun standpunt voor het voetlicht te brengen.

Het NCP verwijst naar zijn Eindverklaring in deze zaak en merkt op dat er geen aanvullende documenten of materialen zijn ontvangen die de bewering van de onderneming onderbouwen.

4. Conclusie van het NCP

Op basis van de door de partijen verstrekte informatie komt het NCP tot de volgende conclusie:

Wat betreft de aanbeveling om het CFM in lijn te brengen met de effectiviteitscriteria van de UNGP merkt het NCP op dat de onderneming enige stappen heeft gezet om de "toegankelijkheid" te verbeteren, een van de effectiviteitscriteria, en een aantal acties heeft ondernomen, zoals een speciale website en een radiocampagne, om het CFM en de werking daarvan meer bekendheid te geven.

Wat betreft de bewering van de onderneming dat er een beoordelingsinstrument is gebruikt dat in lijn was met de criteria van de UNGP voor klachtenmechanismen en dat uit de beoordeling bleek dat de leiders van de belanghebbenden het CFM steunden, is het NCP van mening dat de onderneming er niet in is geslaagd deze beweringen te staven. Het NCP was daarom niet in staat vast te stellen of het beoordelingsinstrument inderdaad was afgestemd op de UNGP's en ook niet of het CFM werd ondersteund door leiders van de belanghebbenden en derhalve als "legitiem" zou worden beschouwd (een van de effectiviteitscriteria).

Wat betreft het criterium "billijkheid" is het NCP van mening dat verbeteringen hier op zijn plaats zijn aangezien, volgens de melder, de onderneming tot op heden nog niet de verzochte informatie heeft verstrekt en dus niet waarborgt dat "*partijen die zich benadeeld voelen redelijke toegang hebben tot de bronnen van informatie, advies en expertise die nodig zijn om goed geïnformeerd een eerlijke, respectvolle klachtenprocedure in te stellen*" (zie paragraaf 31.d van de UNGP's).

Wat betreft het criterium "voorspelbaarheid" heeft de onderneming nog wat stappen te zetten op zijn speciale website, bijvoorbeeld wat betreft "*het geven van een indicatief tijdschema voor iedere fase van de procedure en een duidelijke beschrijving van de mogelijke procedures en uitkomsten en van de middelen waarmee de tenuitvoerlegging wordt gecontroleerd*" (zie paragraaf 31.c van de UNGP's).

Ten aanzien van "transparantie" concludeert het NCP dat de onderneming verbeteringen moet doorvoeren om in lijn te zijn met de UNGP's. Volgens dit criterium wordt er van ondernemingen verwacht dat zij "*voldoende informatie geven over het functioneren van het mechanisme, met het oog op het vertrouwen in de effectiviteit ervan en alle publieke belangen die mogelijk in het geding zijn*" (zie paragraaf 31.e van de UNGP's). In lijn hiermee moet er uitgebreider verslag worden gedaan, bijvoorbeeld aan het NCP binnen deze procedure en op de speciale website van de onderneming, over alle effectiviteitscriteria van de UNGP voor klachtenmechanismen (legitimititeit, toegankelijkheid, voorspelbaarheid, billijkheid en transparantie).

Wat betreft de aanbeveling om het OLGGM af te stemmen op de effectiviteitscriteria van de UNGP

komt het NCP al met al tot de conclusie dat de onderneming niet heeft kunnen aantonen dat de CFM inderdaad is afgestemd. Het NCP is van mening dat er in dit opzicht nog belangrijke stappen genomen moeten worden.

In relatie tot de aanbeveling dat het moederbedrijf zijn invloed moet aanwenden om te waarborgen dat de CFM in lijn is met de vereisten van de UNGP en de OESO, concludeert het NCP, gezien het uitblijven van een reactie op dit gebied, dat het moederbedrijf er niet in is geslaagd aan te tonen dat het zijn invloed heeft aangewend om te waarborgen dat zijn dochteronderneming SPDC een klachtenmechanisme heeft dat functioneert in overeenstemming met de vereisten en verwachtingen ingevolge de Richtlijnen en UNGP's. Het NCP benadrukt het belang van een goed functionerend klachtenmechanisme op operationeel niveau. Voor diegenen die (potentieel) ongunstige effecten ondervinden van de onderneming kan het een effectief middel zijn om te voorzien in een herstelprocedure (Richtlijnen, Hoofdstuk IV, paragraaf 46). Volgens de UNGP's stelt het de onderneming in staat nadelige effecten vroegtijdig te identificeren (stap 2 van het due diligenceproces), trends en patronen in klachten te analyseren en de bedrijfspraktijken daarop aan te passen. Eenmaal geïdentificeerd kunnen dergelijke nadelige effecten in een vroeg stadium gericht worden aangepakt, waarmee verdere benadeling en verergering van klachten voorkomen kan worden (zie commentaar 29 van de UNGP's).

Tot slot betreurt het NCP het dat de partijen niet in staat zijn geweest de kwesties buiten de NCP-procedure op te lossen en acht het problematisch dat de melder nog steeds geen vooruitzicht heeft op een bevredigende afhandeling van de kwesties.

Hoewel het NCP het teleurstellend vindt dat er geen substantiële vooruitgang geconstateerd kan worden met betrekking tot zijn aanbevelingen bij de kwesties die in het specifieke geval aan de orde zijn gesteld, wil het NCP beide partijen desalniettemin bedanken voor hun medewerking aan deze evaluatieprocedure.

Glossarium:

CFM – Community Feedback Mechanism (mechanisme voor terugkoppeling uit de gemeenschap)

OLGM – Operational-level Grievance Mechanism (klachtenmechanisme op operationeel niveau)

RDS – Royal Dutch Shell

SPDC – Shell Petroleum Development Company of Nigeria Limited

SPDC JV – SPDC Joint Venture

UNGP's – UN Guiding Principles on Business and Human Rights (leidende beginselen inzake bedrijfsleven en mensenrechten van de VN)

De rol van Nationale Contactpunten (NCP's) is het bevorderen van de toepassing van de OESO-richtlijnen. De Nederlandse Regering heeft een onafhankelijk NCP ingesteld dat verantwoordelijk is voor zijn eigen procedures en besluiten in overeenstemming met de procedurele aanwijzingen in de Richtlijnen. Het Nederlandse NCP bestaat uit vier onafhankelijke leden, die worden bijgestaan door vier adviserende leden vanuit de meest betrokken ministeries. Het NCP Secretariaat is gehuisvest bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is politiek verantwoordelijk voor het functioneren van het Nederlandse NCP. Meer informatie over de OESO-richtlijnen en het NCP kunt u vinden op de [NCP-website](#)

Dit is een uitgave van:

© Het Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen
voor Multinationale Ondernemingen

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag

[NCP-website](#)